

STANOWISKO
VIII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 11 marca 2005 r.

w sprawie funkcjonowania systemu opieki społecznej

Uczestnicy VIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich wyrażają zaniepokojenie wprowadzanymi zmianami w systemie opieki i pomocy społecznej oraz obniżaniem nakładów na jego funkcjonowanie.

Podstawowym problemem jest kwestia finansowania domów pomocy społecznej, po zmianie zasad kierowania do nich pensjonariuszy, wprowadzonej w roku 2004. Niestety liczba tych skierowań, których podstawą jest wola sfinansowania pobytu mieszkańca przez samorząd gminy, znacząco zmalała, co z pewnością nie ma nic wspólnego z faktycznym spadkiem zapotrzebowania na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Zgoła odwrotnie proces starzenia się społeczeństwa, wydłużanie wieku życia, zmniejszona aktywność fizyczna, obniżenie więzi rodzinnych - wszystkie te wskaźniki potwierdzają potrzebę odpowiedzialnego działania władz publicznych w kierunku zwiększania liczby miejsc w domach pomocy społecznej i podnoszenie jakości oferowanych usług.

Aktualnie, przez niewłaściwy system finansowania domów pomocy społecznej, zwiększa się w nich liczba niewykorzystanych miejsc, a z drugiej strony, jak stanowi ustawa o pomocy społecznej, wymaga się od organów prowadzących inwestowania w ich infrastrukturę, tak, aby dostosować ją do wymaganych standardów w roku 2006. W obecnej sytuacji finansowej powiatu jest to nierealne, zważywszy także na to, że inwestycje w zakresie pomocy społecznej są wykluczone ze wsparcia środkami z funduszy strukturalnych.

Podkreślić należy, że problemy te dotyczą budowanej z zaangażowaniem znacznych środków finansowych, w tym także z budżetów samorządów terytorialnych, sieci domów pomocy społecznej. Uważamy, że koniecznym jest pojęcie wszelkich możliwych działań umożliwiających jak najbardziej racjonalne wykorzystanie tej sieci.

Równie trudna sytuacja panuje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które od 2005 roku finansowane są z udziałów w podatkach dochodowych od osób fizycznych. Niestety, po raz kolejny, przekazując samorządom zadania nie zabezpieczono na ich realizację odpowiednich środków finansowych. W skali kraju niedofinansowanie zadań związanych z prowadzeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych szacuje się na kwotę bliską 100 milionów złotych. Mimo tych trudności finansowych, identycznie jak w stosunku do domów pomocy społecznej, wymaga się szybkiego dostosowania placówek opiekuńczo-wychowawczych do podwyższonych standardów lokalowych i wyposażenia.

Problemy finansowe i organizacyjne samorządów powiatowych pogłębiają dodatkowo ciągle zmiany w ustawodawstwie, w tym głównie dotyczącym wspierania osób niepełnosprawnych (przykładem kwestia zasad funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej) oraz obciążanie powiatowych centrów pomocy rodzinie dodatkowymi zadaniami,

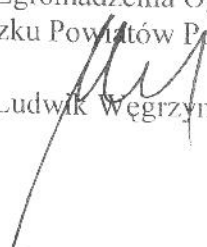
(mimo, iż od początku funkcjonowania samorządów powiatowych sygnalizujemy nieprawidłowości w naliczaniu środków finansowych na ich funkcjonowanie).

W tej sytuacji uważamy za konieczne i pilne:

- wypracowanie przez Ministerstwo Polityki Społecznej przyszłościowego modelu funkcjonowania systemu opieki i pomocy społecznej w Polsce,
- wdrożenie mechanizmów prawnych umożliwiających świadczenie usług z zakresu pomocy społecznej dostosowanych do faktycznych potrzeb mieszkańców,
- zapewnienie środków finansowych na wyrównanie braków w dochodach samorządów powiatowych w roku 2005, związanych z realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej,
- pilne dokonanie zmian w zasadach finansowania domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych.
- zmianę zapisów w ustawie o pomocy społecznej umożliwiającą przedłużenie osiągnięcia standardów w stacjonarnych placówkach pomocy społecznej co najmniej do roku 2010 oraz uruchomienia krajowych programów finansowanych z budżetu państwa, których celem będzie wsparcie finansowe samorządów powiatowych w dostosowaniu się do wskazanych standardów,
- umożliwienie skorzystania z funduszy strukturalnych na projekty inwestycyjne realizowane w domach pomocy społecznej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

VIII Zgromadzenie Ogólne zobowiązuje Zarząd Związku Powiatów Polskich do wystąpienia do Komitetu Monitorującego Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego o uwzględnienie zadań inwestycyjnych z zakresu pomocy społecznej w finansowaniu środkami z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Przewodniczący
VIII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn